

Hazánk iskoláiban sok helyen találkozunk a tanulók kérdéseivel és hozzászólásaival, e hozzászólások azonban rendszerint egyesek érdeklődéséből fakadnak és csak ritkán jelentik nagyobb számú tanuló kétségek kiküszöbölésére irányuló munkáját. Talán nem érdektelen kérdés, hogy egyes külföldi iskolákban, hogyan történik a fizika tanítása és milyen szerepe van a tanulók fent említett tevékenységének. Erra vonatkozólag néhány külföldi középiskolai tanárral folytatott beszélgetésem ad némi tájékoztatást. (A külföldi iskolákra vonatkozó alábbi felvilágosításokat Beghé Adelina olasz, Magister Silvennoinen Vieno finn és Darás Rózsa középisk. tanárúrnők, továbbá Schwall Heinrich német, Dott. Salvatore Pascia olasz középisk. tanár úrak, Veörös Gyula volt finnországi magyar lektor úr adták, kiknek nagy szívességükért e helyen is hálás köszönetet mondok.) Német iskolákban a tanítási módszerek a mieinkkel azonosak, ami érthető is; hiszen a magyar didaktika német hatás alatt fejlődött. A fizikai órák fókuszában ott is a kísérlet áll és a magyarázat kérdve kifejtő módszerrel történik. Érdeklődő tanítványok gyakran óra után fordulnak kérdéseikkel a tanárhoz. Olaszországban is erősen kísérleti a tanítás. A módszerre vonatkozólag ott a tanárnak teljes szabadsága van. Sok iskolában kérdve kifejtő tanítással találkozunk, máshol a tanár előadást tart. Az előadás befejezése után a tanulók a tanár felszólítására kézfelemeléssel jelentik, ha a tárgyra vonatkozólag kérdéseket kívánnak tenni. A kérdezők száma az olasz iskolákban általában igen nagy. Finnországban a fizikatanítás jelentősége kisebb, mint nálunk, mert a mi

érettségi vizsgánknak megfelelő vizsgán, a fizikának csak alárendelt szerepe van. A tanítás inkább elméleti. A tanítványok érdeklődése ritkán mutatkozik kérdésekben, ami talán a finnek nagy zárkózottságából is következik. Finnországban a tanítás kérdései mostanában nagy átalakulásokon mennek keresztül. Az említett országokban a tanítás egységes tanterv alapján történik. Angliában nincsen egységes tanterv, az egyes iskolákban a tanítás tananyag és módszer tekintetében különböző. Ezért az angol középiskolai tanításról egyetemesen nem beszélhetünk. A külföldi tanítási módszerek ismertetését alkalmasabb időben folytatni fogom.

Andauer Mária.

A dtadalmas cserkészliom. 1912—1942. (A harmincéves cserkészzet.) Ezen a címen jelent meg a Magyar Cserkészmozgalom kiadásában, Demédy Miklós, Koszterszitz József és Major Dezső szerkesztésében a magyar cserkészzet 30 éves munkásságáról szóló beszámoló. — Vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc írja előszavában: »E szerény kis könyvben izelítők akarunk nyújtani mindabból, amit a magyar cserkészzet a magyar fiú, a vallás, iskola, szülők, irodalom, társadalom, sport, honvédelem, levanteintézmény és az örök magyarság érdekében tett.« — Az első fejezet azt a letagadhatatlan tényről szögezi le, hogy a vallás sohasem választotta el a cserkészeket. »A katolikus mély, aktív, öntudatos katolikus nevelődött, a protestáns lelkiismeretének szava szerint híven tartotta a maga vallását.« A cserkészletben vallási különbségből sohasem származtak ellentétek, sőt az együttműködés egymás megbecsüléséhez vezetett. Az Isten, haza és embertársak

iránti kötelességek teljesítésével sok ezer fiú az öntudatos, gyakorlati vallásosság és a tettekhatározafisága katonájává lett a liberalizmus fénykora óta a mai napig. — Elvászthatatlan a cserkészet a magyarságtól is. (2. fej.) A ma 892 csapatban dolgozó cserkészet örök magyar programot hozott magával. »A magyarság megújulása anyagi, szociális, nemzeti, szellemi és lelki tekintetben« volt a cél. Próbaanyagával már az individualizmus virágkorában megtette az első lépéseket a magyar közösségi tudat kiépítéséhez, elméletben és gyakorlatban, egyaránt. Népszerűsítette és népszerűsíti a magyar népdalt, a népi játékokat, szokásokat, táncokat, regősmozgalmával, szórványgondozásával, telepítési akciójával, pedig tovább építi a közösségen alapuló magyar jövőndöt.

Komoly és értékes meglátásokkal tell a cserkészet és az iskola kapcsolatait tárgyaló rész (3. fej.) Az otthon »kiskirálya« és a felnőttek alkotta iskola névtelen tanulója közé odaállt a papok és tanárok vezetésével megszületett cserkészet a maga sajátos fiúvilágával, életformájával, mert részt kért a nevelésből. Szerencsés megoldásként a cserkészet elsősorban a középiskolából kapta fiait, vezetőit, hajlékát. »Igy lett... mélyenjáró nevelőmozgalom erősen nemzeti jelleggel és komoly erkölcsi tartalommal«. Adott is a cserkészet az iskolának; adott új fiúideált, mélyen felelős, de derűs világot, amelyből nemes gondolatokkal telített egészséges szellemű ifjúság fejlődött. Adott új emberértékelést, új pedagógiai irodalmat, és új, közvetlenebb viszonyt teremtett a tanár és diák közt. — De tévedett a cserkészet akkor, amikor a középiskolai diákságon

túl nem építette ki mozgalmát az utcagyerekek, tanoncok, falusi ifjak felé, amikor nem igyekezett át-sugározni vívmányaival a hivatalos pedagógiát, amikor nem alakította át az iskolarendszert azokon a pontokon, ahol a cserkésznevelés előnyére vált volna az iskola nevelő munkájának. Tévedett abban is, hogy nem emelte elég céltudatosan a maga értékeit, és nem igyekezett minden felelős pontra cserkész-pedagógust állítani, mert »még mindig a mi pedagógiánk a legmodernebb és a legeredményesebb; és hisszük, hogy sok kérdést jobban megoldanánk másoknál«. Tévedett az iskola is, amikor gyanakvással nézte a cserkészetet, féltette a fiútanulását, többet követelt a cserkésztől, vagy amikor nem gondoskodott a tanári karban elsőrendű cserkészpedagógusról, és nem vett át eleget a cserkészet eleven értékű pedagógiai gondolataiból.

Az önkéntesség alapjaira épült cserkészet a fiúk öntevékenységet új és új cselekvési lehetőségek adásával, vezetni le. Az őrsi keretben, ebben a »zseniális közösségi találmányban« oldja meg a viharzónában élő fiúk problémáit. A cserkészpedagógia alapja: a fiú a magasabbrendű vezető ellenállhatatlan vonzóerejének engedve alakul, tökéletesedik. Vezetője értékeivel kitörölhetetlen nyomokat hagy a fiú lelkén, átfogó varázsától-élete végéig nem tud szabadulni. — A cserkészet nevelőtársa a családnak, tárgyilagos elbírálója a kis közösségekben élő erjedő fiúknak, a kemény próbapontokon keresztül.

A társadalomnak a cserkészet új lovagokat ad, akik ott vannak a közösség megsegítésénél, a hon építésénél, több-munka és és áldozatvállalásával is. — Min-

den régibb és újabb megmozdulásában a közösséget tápláló szeretet mozditja meg a fiúkat, követvén Teleki kötelességet keresünk jelszavát műhelyekben, kereskedői pultok mögött, avagy az iskola padjaiban. A jöttét és szolgálat révén a cserkészlet már megoldotta a társadalmi kérdést a maga közösségében: a táborban államot épít és vezet, ingyenélket nem tűr meg, de gondoskodik is mindenkiről egyenlő mértékben.

A könyv a következőkben a gyakorlati magyar életben kifejtett önzetlen cserkész-munkát tárgyalja. Szól a honvédelmi tálrgálatot teljesítő, a leventemozgalomnak utat mutató, a külföld felé propagandát kifejtő, sajátos irodalmat adó cserkészetről, amely fiatal otthonokat diszített, táborba száll, természetet jár, vizicserkészetet hív életre és úszásban, kérekpározásban, atlétikában, céllövészetben, sísportban, repülésben marandót alkot. — Befejezés-képen a vezetésképzésről, a légal-talmi munkáról, a cserkészlet gazdasági tevékenységéről kapunk beszámolót.

A tölgyleveles koszorúban zöld liliummal ékesített címlappal megjelent, számtalan fényképet, rajzot, statisztikai adatot tartalmazó díszes könyv cikkírói (a szerkesztőkön kívül Farkas Ferenc, Witz Béla, Szőke Imre, Mády Zoltán, Temesy Győző, Pirovszky Lajos, Ulrich Húgó, stb.) cserkészszívük egész melegével rótták papírra sorraikat. Őszinte, tárgyilagos és öntudatos megnyilatkozásaik hű történetét adják a nagyértékű és pótolhatatlan munkát kifejtett cserkészletnek, amely ma új utakon, ide töretlen erővel és lendülettel keresi a kötelességeket Isten, haza

és embertársakkal szemben a magyar nemzeti közösség érdekében.

Alpár Gyula.

Zenefelügyelői értekezlet. A VKM folyó évi január hó 16-án értekezletre hívta össze az összes tankerületi főigazgatóságok zenei szakelődóit és zenefelügyelőit, de meghívást kaptak még a Zeneművészeti Főiskola részéről Dr. Dohnányi Ernő főigazgató, továbbá a különböző zenei intézmények képviselői: a Magánzeneiskolák Országos Egyesülete, az Országos Magyar Dalosszövetség, a székesfőváros népművelési bizottsága, a leventezenekekarok országos vezetője stb.

Az értekezlet tárgysorozata négy pontból állott. Az első kérdés a vidéki zeneélet fejlesztése volt. Az előadó szerint ezen a téren a vidéki zeneiskolákra a következő feladatok várnak: hangversenyek rendezése, leventezenekekarok részére fuvósoktatás képzése, az iskolákban vonósok képzése, a kamarazene rendszeresítése, vonószenekekarok létesítése, majd ezekbe a fuvósok bekapcsolása és később szimfonikus zenekekarok szervezése, a dalárdák és zenekekarok harmonikus együttműködésének megvalósítása, az egyházi zene ápolása, a színpadi zene megszervezése, végül pedig a vidéki előadók, zeneszerzők és zenei együttesek bekapcsolása a rádió műsorába.

A második pont a részleges tantervmódosítás ismertetése volt a vidéki zeneiskolák részére. A Zeneművészeti Főiskola hivatalos tanterve ugyanis a zongora- és hegedűoktatásnál 2. elemi, 5 közép és négy akadémiai osztályra tagozódik, a tervezett módosítás ezzel szemben a zeneiskolákban a hivatalos tananyagot